

WERNER HERZOG

EL CREPUSCLE
DEL MÓN

Traducció de Mercè Ubach

Barcelona

Títol original: *Das Dämmern der Welt*
© Carl Hanser Verlag GmbH & Co. KG, München, 2021

Primera edició: març del 2021

© de la traducció: Mercè Ubach Dorca, 2022

© del mapa de l'annex: Òscar Sarramia

© d'aquesta edició: L'Altra Editorial
Gran Via de les Corts Catalanes, 628, àtic 2a
08007 Barcelona
www.laltraeditorial.cat

Correcció: Alba Gort
Compost en Dante 12,5/15 per EditaPiaf
Imprès a Romanyà Valls

DIPÒSIT LEGAL: B. 3.284-2022

ISBN: 978-84-124382-8-4

Qualsevol forma de reproducció, distribució,
comunicació pública o transformació d'aquesta obra
requereix l'autorització prèvia i per escrit de L'Altra.
Tots els drets reservats.

TAULA

- 13 *El 1197 vaig posar en escena...*
- 15 *Lubang, un camí a la selva* · 20 de febrer de 1974
- 19 *Lubang, afluent del Wakayama* · 21 de febrer de 1974
- 33 *Camp d'aviació de Lubang* · desembre del 1944
- 37 *Lubang* · gener del 1945
- 41 *Lubang, Tilik* · gener del 1945
- 47 *Lubang, selva verge* · finals de gener del 1945
- 51 *Lubang* · febrer del 1945
- 59 *Lubang, voltants de Tilik* · finals de febrer del 1945
- 65 *Lubang, punt d'observació de Looc* · octubre del 1945
- 71 *Lubang, jungla, riu Agcawayan* · novembre del 1945
- 75 *Lubang, selva verge, muntanya de la Serp* · desembre del 1945
- 79 *Lubang, muntanya Cinc-cents* · últims mesos del 1945
- 83 *Arrossar, plana septentrional de Lubang* · començament del 1946

- 87 *Lubang* · estació de les pluges del 1954
- 93 *Lubang, als confins de la selva* · 1954
- 95 *Lubang, costa occidental* · 1971
- 99 *Lubang, muntanya Cinc-cents* · 1971
- 103 *Lubang, plana pels voltants de Looc* · 1971
- 107 *Lubang, costa meridional* · 1971
- 111 *Lubang, muntanya Cinc-cents* · 1971
- 115 *Lubang, camí a la selva* · 19 d'octubre de 1972
- 117 *Lubang* · a partir de la fi del 1972
- 121 *Lubang, afluent del Wakayama* · 9 de març de 1974,
8 h
- 125 *Lubang, muntanya Cinc-cents* · 9 de març de 1974,
10.30 h
- 127 *Després que l'Onoda es rendís...*
- 135 Annex: mapa de l'illa de Lubang

Molts detalls són certs, molts d'altres no. El que era realment important per a l'autor, com va haver de reconèixer durant la seva trobada amb el protagonista, era una altra cosa: l'essència de la història.

EL CREPUSCLE DEL MÓN

El 1997 vaig posar en escena, a Tòquio, *Chushingura*, l'òpera del compositor Shigeaki Saegusa, que amb motiu de l'estrena mundial m'havia demanat diverses vegades que me n'ocupés. *Chushingura* és la més japonesa de totes les històries japoneses. Va d'un senyor feudal que, després d'haver estat provocat i insultat durant una cerimònia, desembeina l'espasa. Per aquest gest es veu obligat a cometre *seppuku*, el suïcidi ritual. Al cap de dos anys, quaranta-set dels seus servents el vengen atacant i matant, de nit, el noble que havia insultat injustament el seu senyor. Del tot conscients que hauran de morir per la seva acció, tots i cadascun dels quaranta-set fidels servents, sense excepció, es lleven la vida el mateix dia.

Shigeaki Saegusa és un compositor molt apreciat i respectat al Japó. A l'època de la nostra posada en escena tenia un xou televisiu, i molta gent estava al corrent de la nostra feina. Al vespre, els col·laboradors més estrets es reunien per sopar junts en una taula llarga. Una vegada, en Saegusa va arribar tard, fora de si de tan excitat com estava. Herzog-san, va dir. L'emperador havia fet saber que estaria molt content de rebre'm en una audiència privada, sempre que la tensió prèvia a l'estrena no

em desbordés. Per l'amor de Déu, vaig respondre, no tinc ni la més petita idea sobre els temes de què puc parlar amb l'emperador, només serà un buit intercanvi de formalitats. Vaig notar la mà de la meva dona que m'estrenyia fort la meva, però ja era massa tard. Havia declinat la invitació.

Va ser una reacció tan terriblement estúpida que només de pensar-hi, encara avui, voldria que la terra se m'empassés. Les persones assegudes al voltant de la taula es van quedar de pedra, semblava que se'ls hagués tallat la respiració. Amb els ulls baixos, per evitar coincidir amb la meva mirada, a la sala regnava un silenci que feia venir calfreds. Vaig pensar que tot el Japó havia deixat de respirar. Fins que, d'aquell silenci, es va alçar una veu que em va preguntar qui del Japó, si no era l'emperador, m'agradaria conèixer. Sense reflexionar-hi, vaig respondre: l'Onoda.

L'Onoda? L'Onoda?

Sí, vaig dir, Hiroo Onoda. Una setmana més tard el vaig conèixer.